

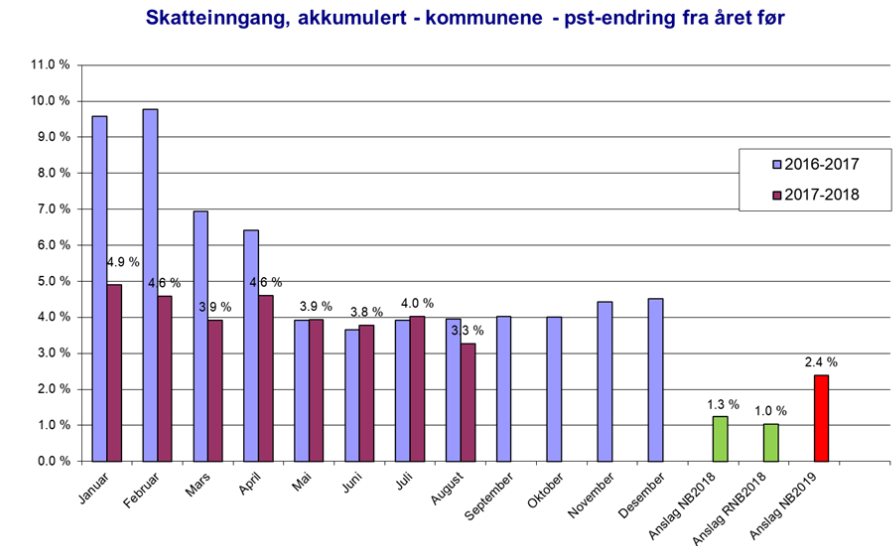
Statsbudsjettet 2019 og prognosemodellen

Sigmund Engdal, Ålesund 23. oktober 2018

Endringer i det økonomiske opplegget for 2018 i statsbudsjettet 2019

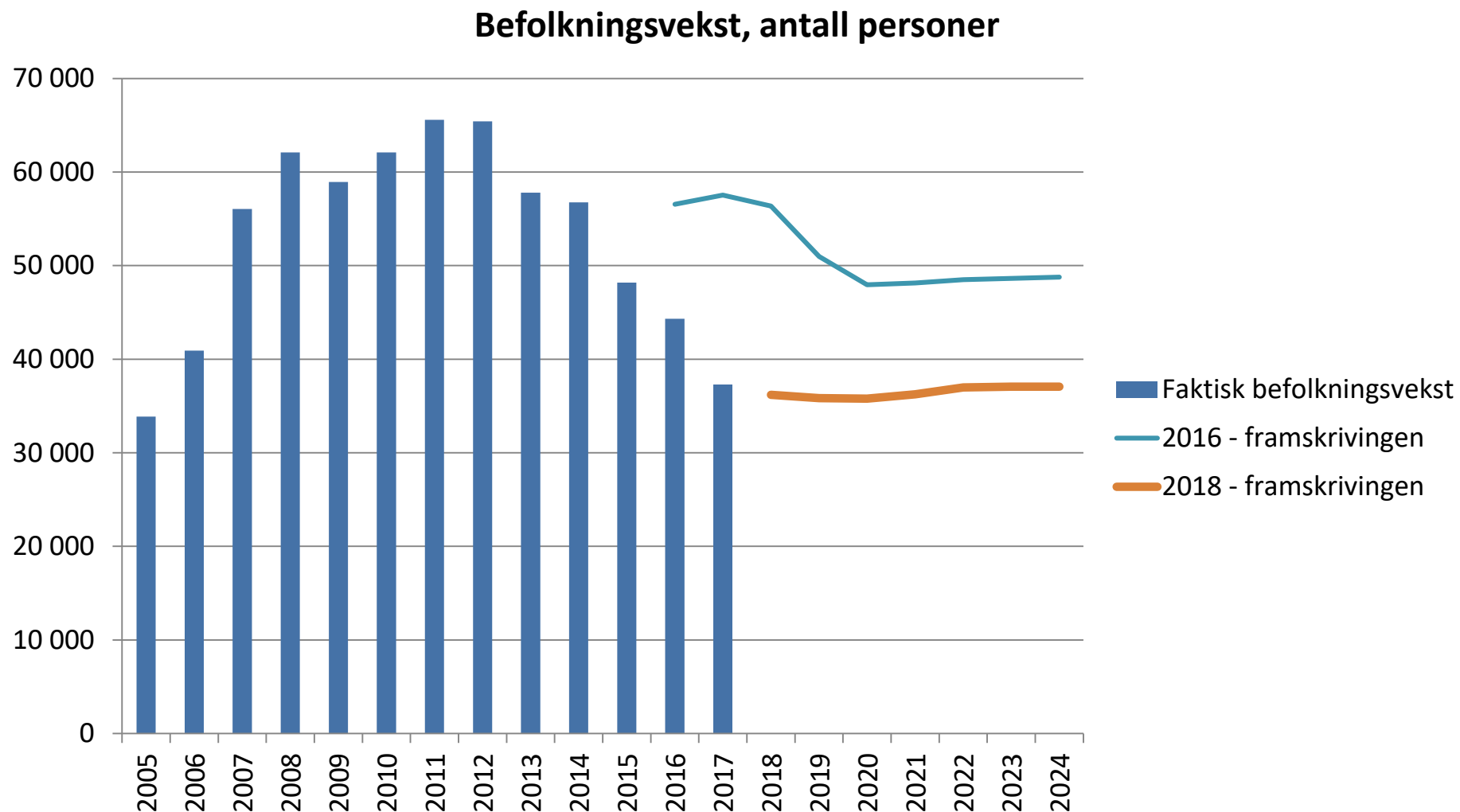
- Skatteanslaget er oppjustert med 2,4 mrd kroner (engangs
  - 300 mill. kroner til fylkeskommuner, 2,1 mrd kroner til kommunene
- Økte inntekter fra havbruksfondet
- Lønns- og prisveksten er oppjustert fra 2,6 pst til 3,0 pst
  - Årsak høyere EI-priser
  - Økningen på 0,4 prosentpoeng utgjør 1,9 mrd
- Økning i innslagspunktet for ressurskrevende tjenester, 0,3 mrd. kroner (kommer nærmere tilbake til dette senere)
- **Inntektene er engangsinntekter, men utgiftene får vi beholde**

Statsbudsjettet 2019 – hva skal det være plass til innenfor veksten i de frie inntektene?

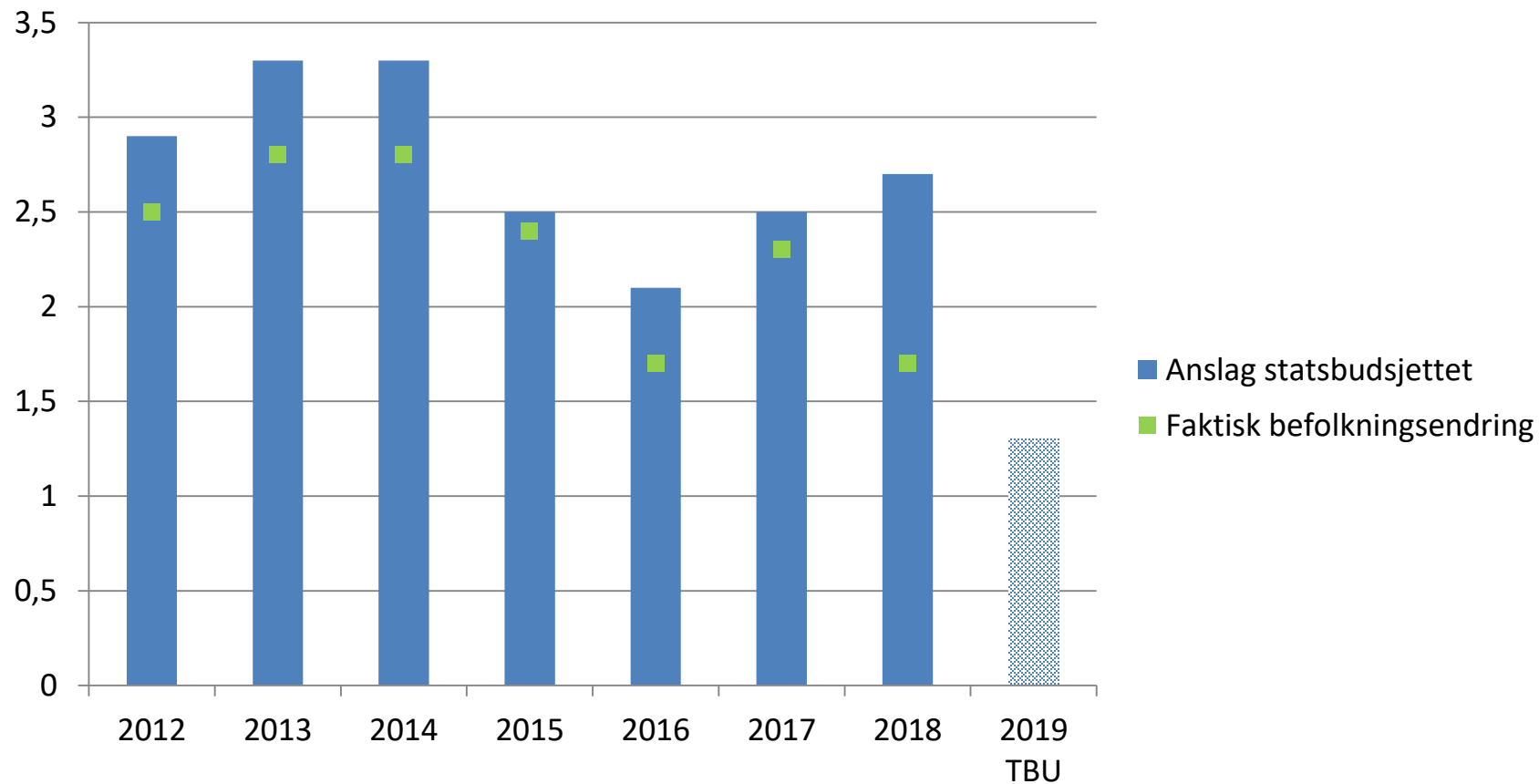
	Mrd kr
	Samlet
Frie inntekter	2,6
Demografi	1,0
Pensjonskostnader utover lønnsvekst	0,65
Handlingsrom	0,95
Satsinger innenfor veksten i de frie inntektene	0,5
Omfordeling 100 millioner fylkeskommunen	0

Lavere befolkningsvekst, men tar tid før dette fanges opp i befolkningsframskrivingene

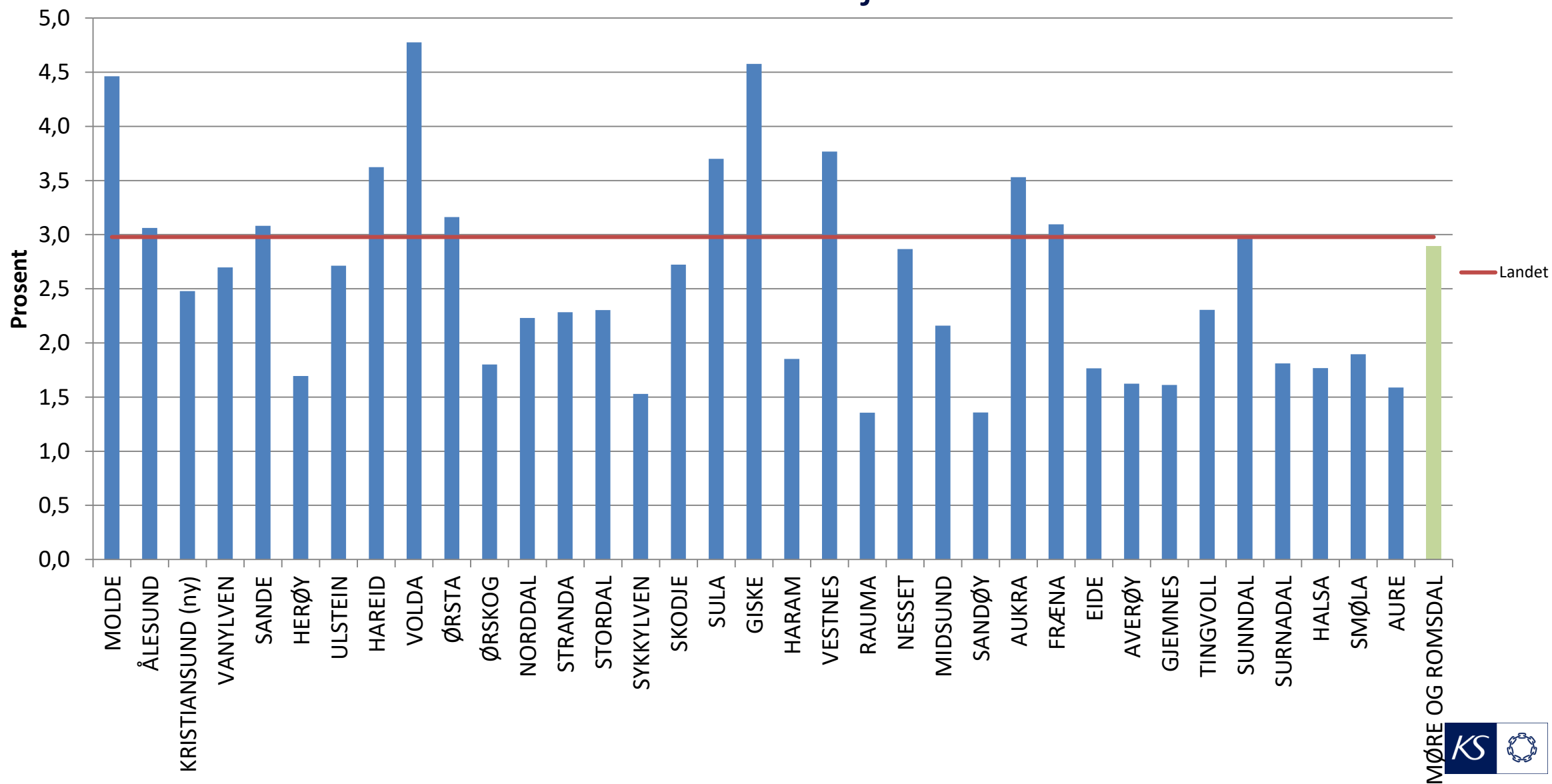

Overvurdering av merkostnadene som følge av befolkningsendringer har bidratt til handlingsrom i kommunene, men neppe slik framover

Vekst i kommunesektorens bruttoutgifter som følge av befolkningsutvikling, mrd. kroner

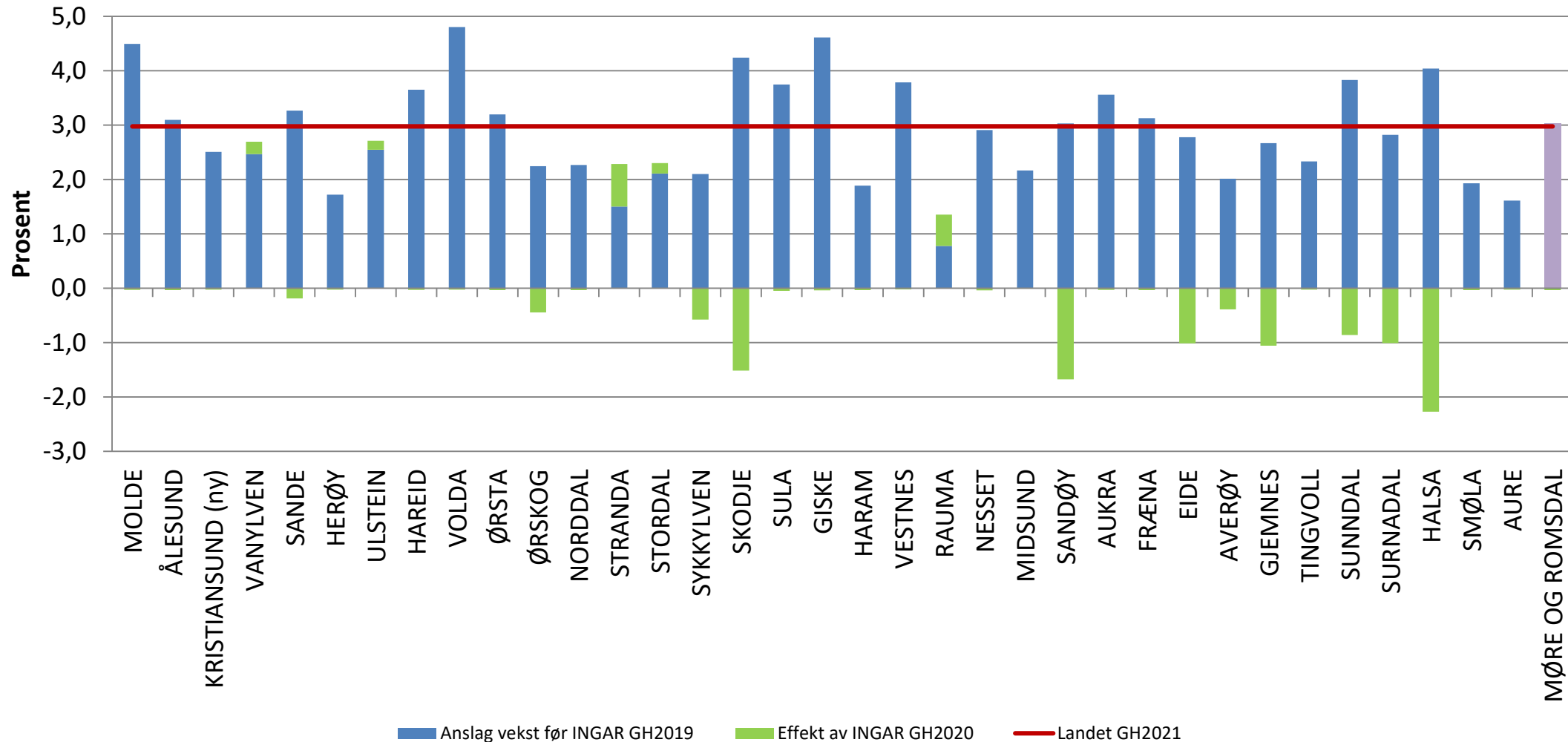

Veksten i frie inntekter (anslag regnskap 2018 – 2019) i Møre og Romsdal er litt svakere enn for landet – store variasjoner

Underliggende utviklingstrekk fra 2018 til 2019 er mer positiv enn veksten isolert sett viser i Møre og Romsdal

Anslag vekst frie inntekter regnskap 2018 - 2019.
illustrasjon av effekt endring i INGAR

Elementene i kommuneopplegget for 2019 - hvordan påvirkes Møre og Romsdal?

**Redusert
skjønnsramme**

**Lavere
befolkningsvekst i
landet gir lavere
veksttilskudd**

**Svakere befolkningsutvikling i
Møre og Romsdal enn landet**

**Mye av realveksten i
frie inntekter kommer i
innbyggertilskuddet**

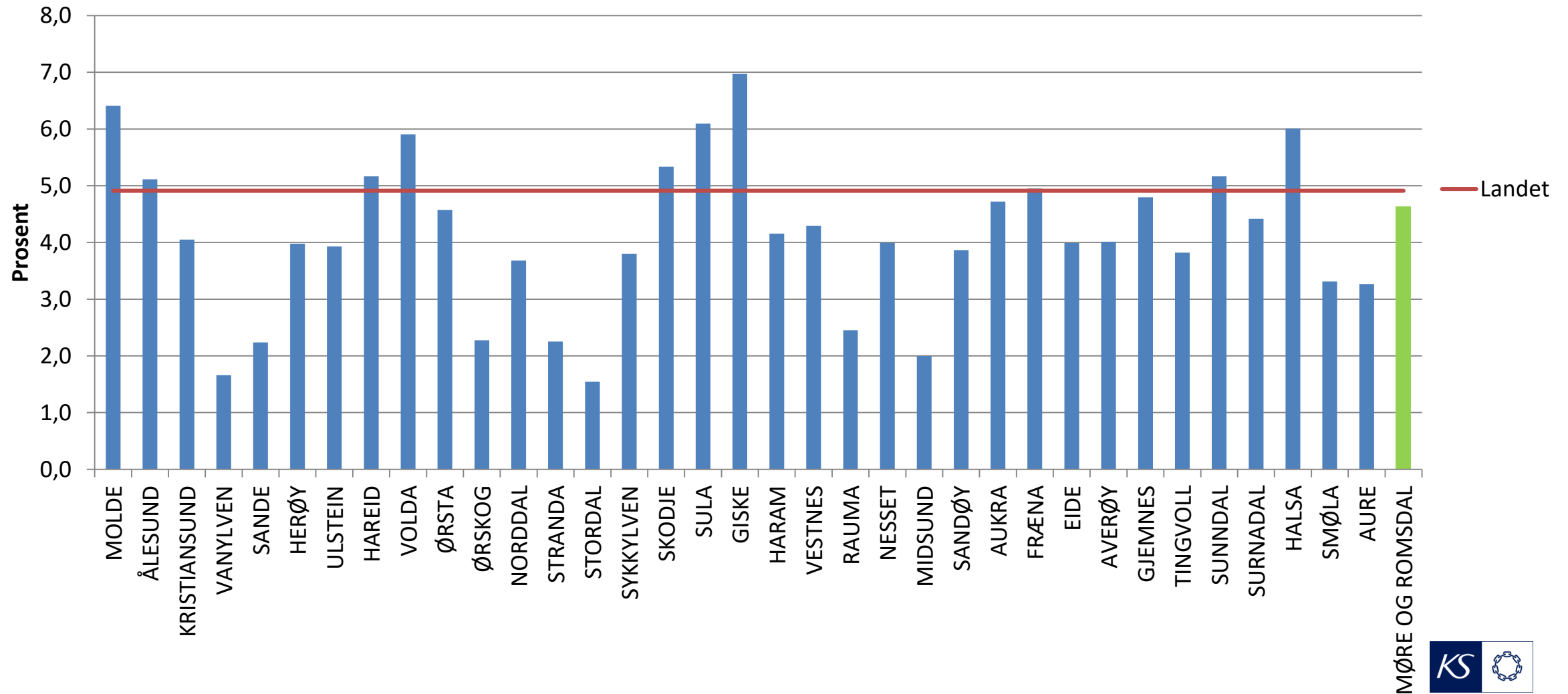
**Saker utenfor
overgangsordningen,
nedtrapping trekk redusert
arbeidsgiveravgift**

**Prisjustering av
regionalpolitiske
tilskudd etc**

Svak befolkningsutvikling trekker ned veksten i utgiftsbehovet – inntektsutviklingen er nært knyttet til dette

Vekst i utgiftsbehov 2018 - 2019

Men utgiftsbehovet påvirkes ikke bare av befolkningsveksten

Landet

Utgiftsbehov 2018	264 770 431 000	A. Utgiftsbehov 2018, justert for innbyggervekst	266 510 711 974
Utgiftsbehov 2019	277 772 660 000	B. Utgiftsbehov 2019	277 772 660 000
Vekst i utgiftsbehov	4,9 %	Vekst i utgiftsbehov, innbyggerjustert	4,2 %

	Rauma	Sunndal
Utgiftsbehov 2018 i kroner	411 878 321	379 831 586
Innbyggere 1.7.2017	7 515	7 162
Innbyggere 1.7.2018	7 486	7 110
Innbyggervekst	<u>-0,4 %</u>	<u>-0,7 %</u>

Utgiftsbehov per innbygger 2018	54 807	53 034
Justering av utgiftsbehov til 2019 priser (innbyggerjustert)	4,2 %	4,2 %
Utgiftsbehov per innbygger i 2019 priser	<u>57 123</u>	<u>55 275</u>

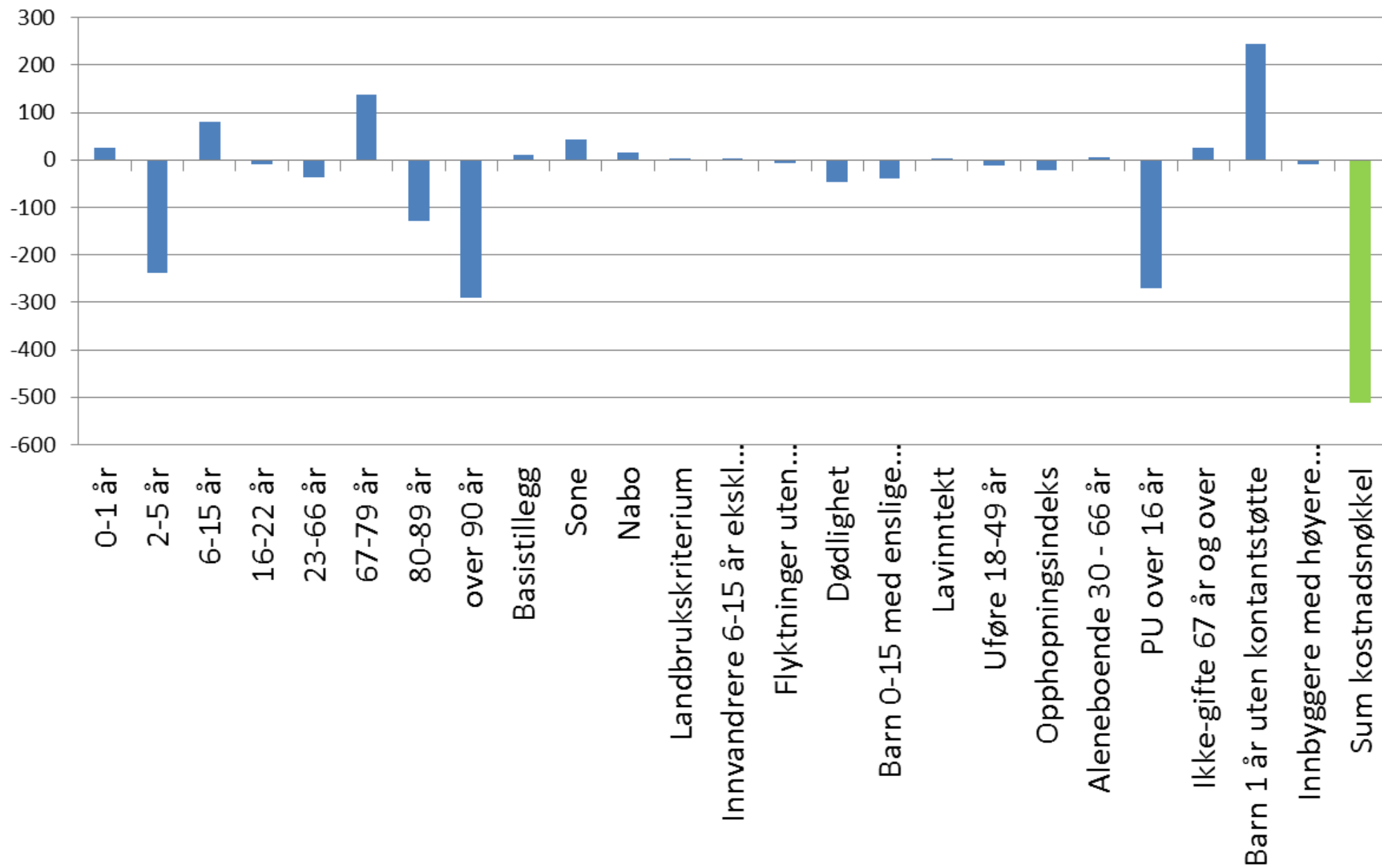
Økning i utgiftsbehov per innbygger	2 316	2 241
* Innbyggere 1.7.2017	7 515	7 162

A. Justering av utgiftsbehov 2018 til 2019 priser	17 404 750	16 050 550
--	-------------------	-------------------

Men utgiftsbehovet påvirkes ikke bare av befolkningsveksten (2)

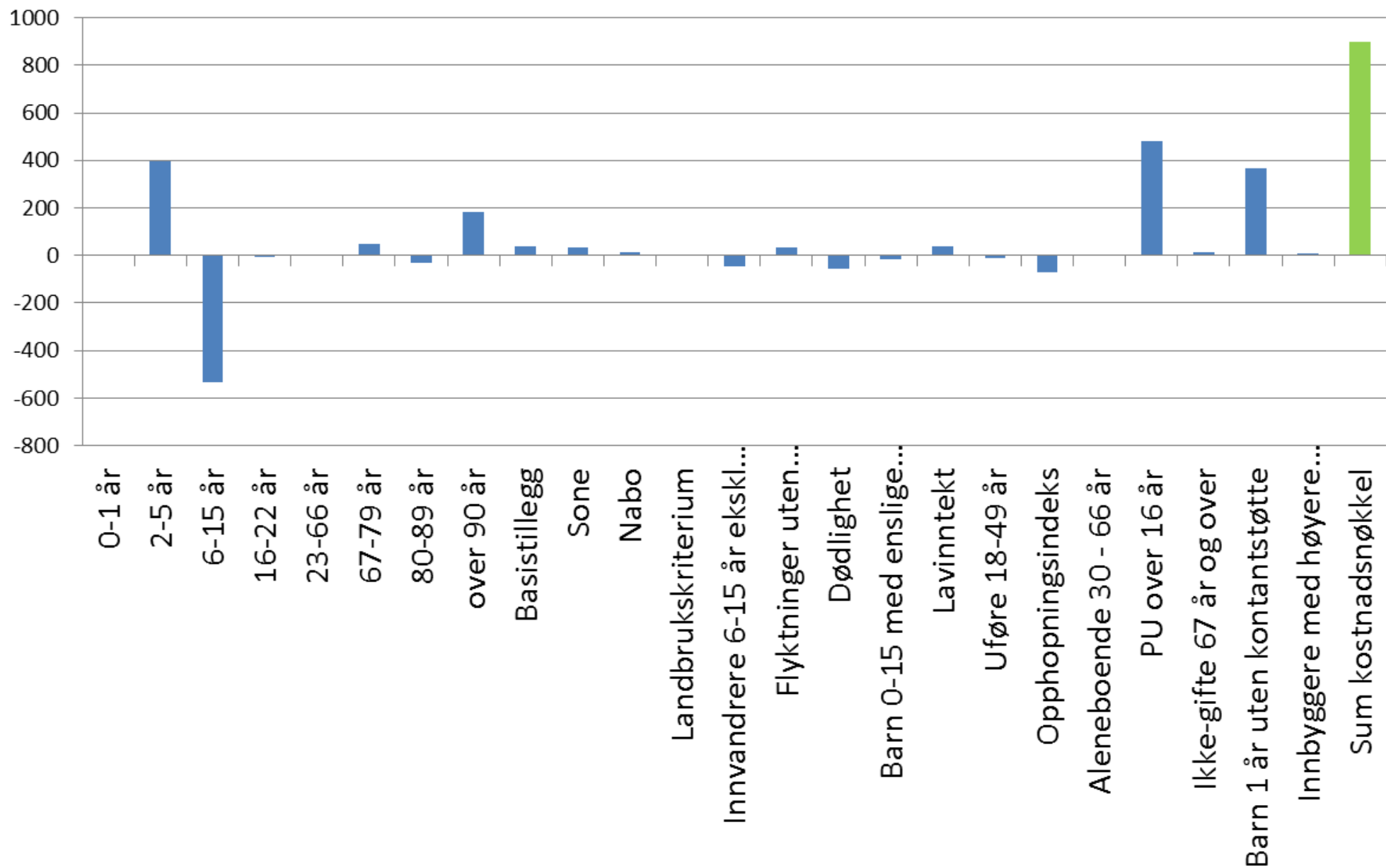
	Rauma	Sunndal
A. Justering av utgiftsbehov 2018 til 2019 priser	17 404 750	16 050 550
Endring i innbyggere 1.7.2017 - 1.7.2018	-29	-52
* Utgiftsbehov 2018 per innbygger 2019 priser	57 123	55 275
B. Endring utgiftsbehov - endret innbyggertall	-1 656 581	-2 874 319
Kostnadsnøkkel 2018	1,0925	1,0572
Kostnadsnøkkel 2019	1,0790	1,0720
Endring i kostnadsindeks	-0,0135	0,0148
Endring i utgiftsbehov per innbygger	-708	776
Antall innbyggere 1.7.2018	7 486	7 110
C. Endring i utgiftsbehov per innb * Innbyggere 1.7.2018	-5 303 204	5 516 176
D=A+B+C = endring av utgiftsbehov	10 444 965	18 692 407
Endring i prosent	2,5 %	4,9 %

Rauma endring i utgiftsutjevningen, kroner per innb.

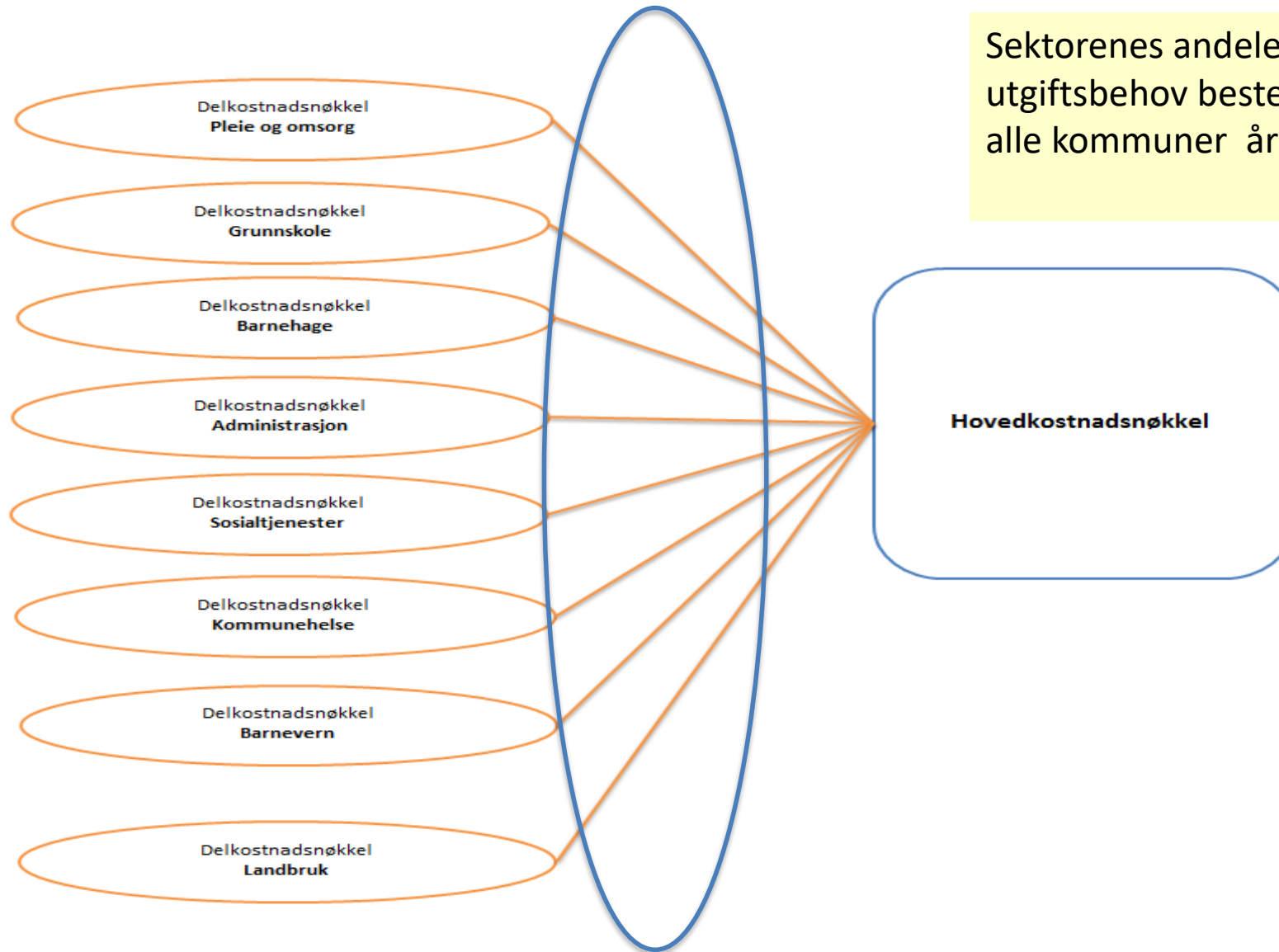
Samlet utslaget i utgiftsutjevningen er en netto effekt av beregningen foran

Sunndal endring i kostnadsnøkkel, kroner per innb.

Samlet utslaget i utgifts-utjevningen er en netto effekt av beregningen foran

Hvordan kommer man fram til indeksen for utgiftsbehov?

Sektorenes andeler i hovednøkkelen og samlet utgiftsbehov bestemmes på basis av regnskapstall for alle kommuner årlig fra 2017

Hvordan beregnes delkostnadsvektene?

Tabell 7.14 Delkostnadsnøklenes vekt i samlet kostnadsnøkkel 2019

	Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger KOSTRA 2017 (1 000 kr)	Korreksjoner og innlemminger m.m. 2017–2019 (1 000 kr)	Nøkkelandel 2019 (i pst.)
Grunnskole	67 018 525	287 088	25,53
Pleie og omsorg	89 937 119	1 015 378	34,49
Sosialhjelp	14 626 884	555 119	5,76
Barnevern	11 660 715	-73 345	4,39
Kommunehelse	13 684 090	-369 365	5,05
Barnehage	43 373 837	8 012	16,45
Administrasjon og miljø	21 421 488	0	8,12
Landbruk	538 295	0	0,20
<i>Sum</i>	<i>262 260 953</i>	<i>1 422 888</i>	<i>100,00</i>

Endring av delkostnadsvekter 2018 til 2019

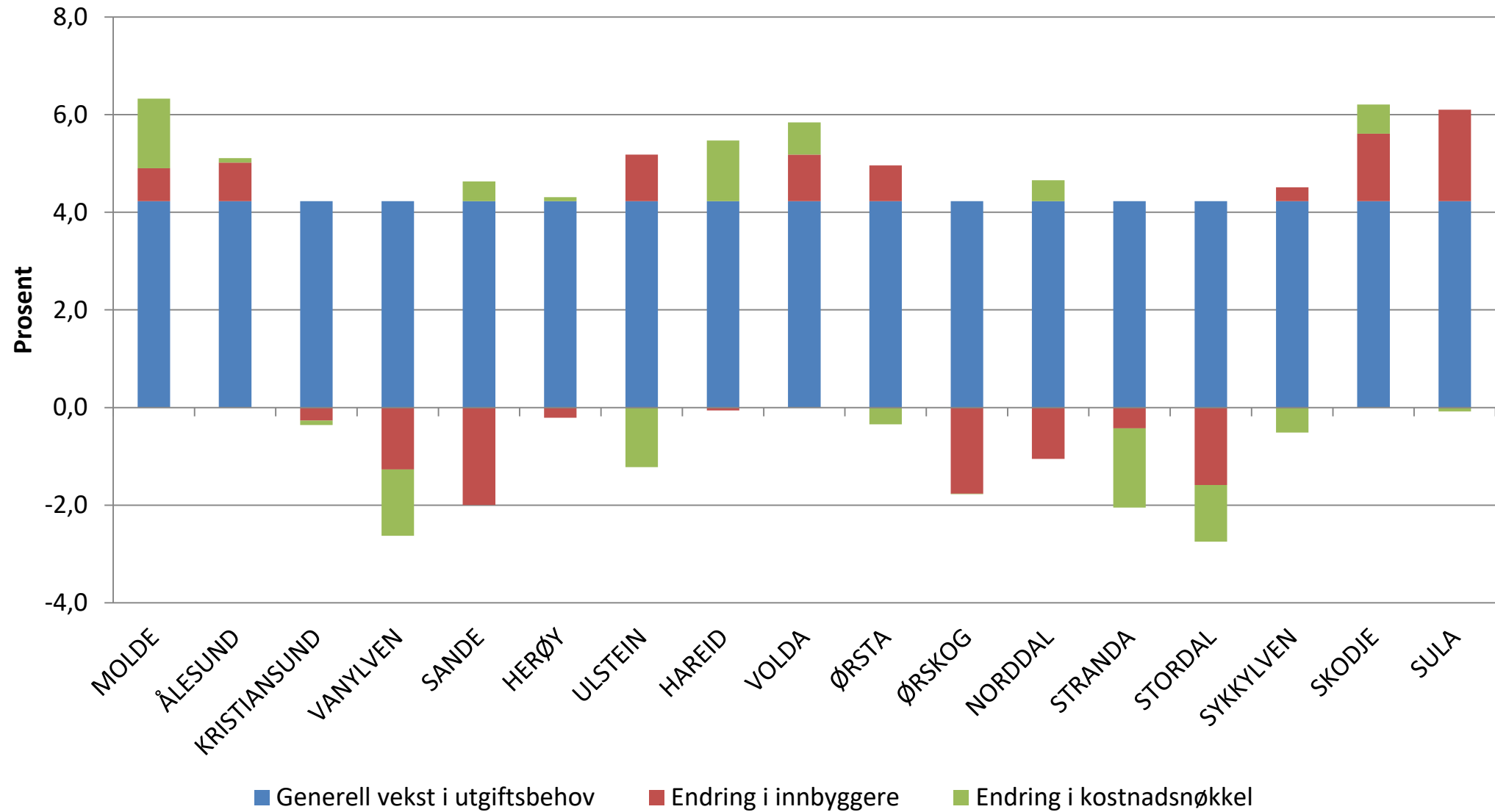
	Vekt 2018	Endring 2018-2019 pst.poeng	Vekt 2019
Pleie- og omsorg	34,43 %	0,06 %	34,49 %
Grunnskole	25,78 %	-0,26 %	25,53 %
Barnehage	16,64 %	-0,19 %	16,45 %
Administrasjon	8,28 %	-0,15 %	8,12 %
Sosial	5,76 %	0,00 %	5,76 %
Kommunehelse	4,91 %	0,14 %	5,05 %
Barnevern	3,98 %	0,41 %	4,39 %
Landbruk	0,21 %	-0,01 %	0,20 %
Samlet nøkkel	100,00 %	0,00 %	100,00 %

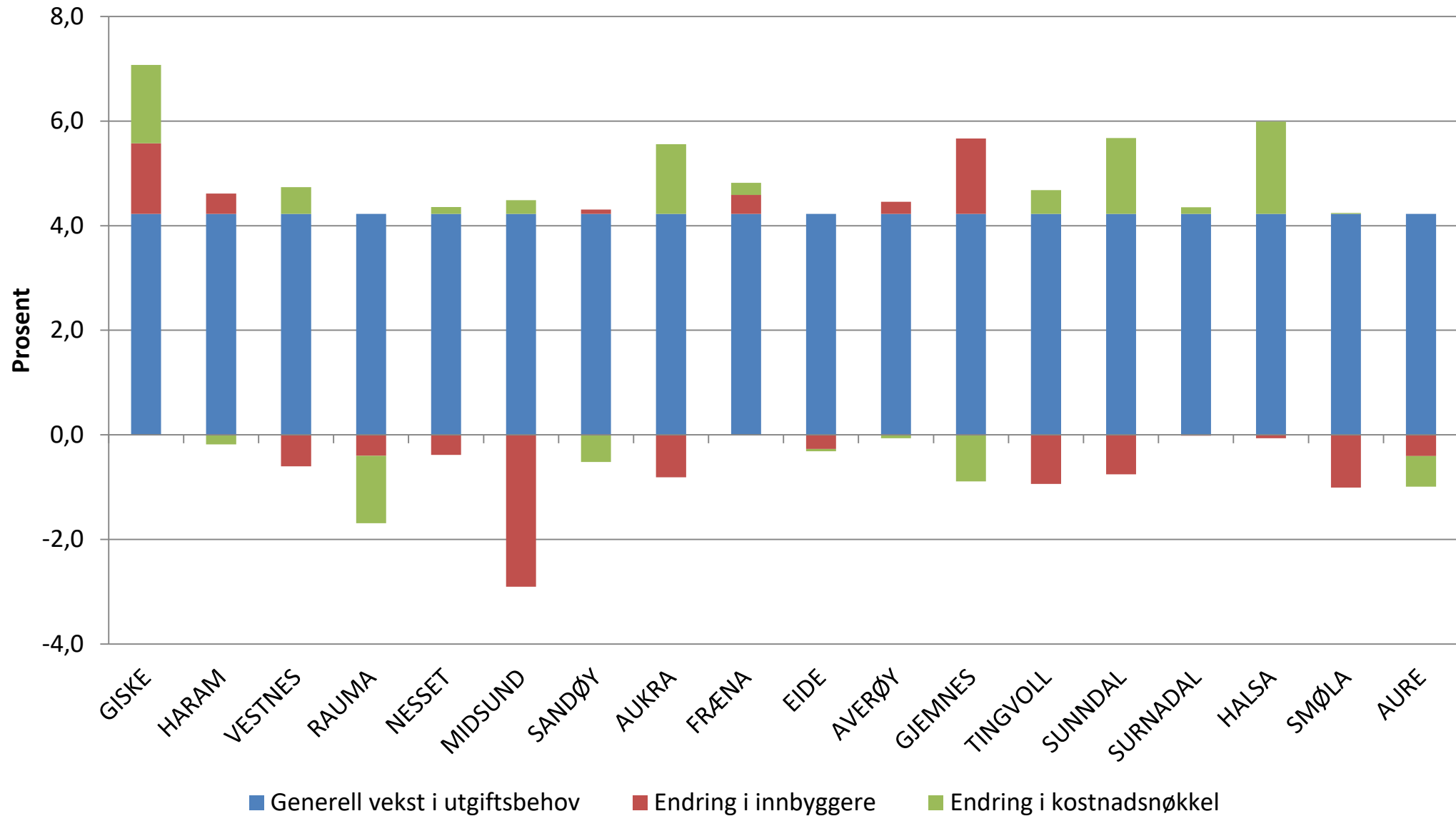
Samlet utgiftsbehovet for 2019 beregnes med utgangspunkt i summen av netto driftsutgifter i 2017, framskrevet til 2019 nivå med veksten i de frie inntektene fra 2017 (ikke oppgavekorrigert). Utgiftsbehovet for kommunene i 2019 er blitt da 277,8 mrd. kroner.

Endring i utgiftsbehov kommunene i Møre og Romsdal 2018 – 2019

Endring i utgiftsbehov kommunene i Møre og Romsdal 2018 – 2019 (2)

Enkelt saker i statsbudsjettet

Pedagog- og bemanningsnorm er underfinansiert med 400 mill. kroner i 2019

- Både private og kommunale bhg skal oppfylle bemanningsnormene i 2019.
  - Halvparten av barnehagene må ansette for å oppfylle normene
- Kostnader 2019 om private og kommunale barnehager skal oppfylle normene og finansieres samtidig av kommunene:

	Kostnad	Bevilgning	Underfinansiering
Pedagognorm kommunale	340	215	125
Pedagognorm private	337	209	128
Bemanningsnorm kommunale	113	40	73
Bemanningsnorm private	169	60	109
SUM	960	524	436

- 2/3 av kommunene er underfinansiert

Norm for lærertetthet-

Mangler 100 mill. kroner på fullfinansiering, og er bindingen på frie inntekter noen styrking?

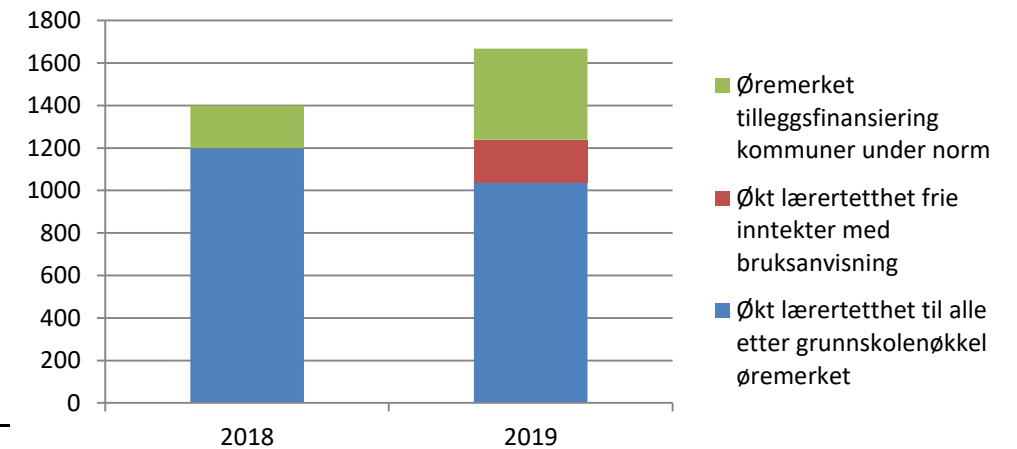
«Det foretas en kvalitetssikring av kostnader knyttet til oppdaterte GSI-tall på skolenivå, slik at ingen kommuner skal tape på innføringen av normen»

Stortingsvedtak statsbudsjettet 2018

Videreføring av bevilgning etter grunnskolenøkkel	1 239 mill. kroner
Ekstra finansieringsbehov i kommuner som ligger under normen	
431 årsverk våren 2019	187 mill. kroner
1 114 årsverk høsten 2019	347 mill. kroner
Sum finansieringsbehov	1 773 mill. kroner
- avsatt i statsbudsjettet (øremerket og med bruksanvisning)	-1 668 mill. kroner
Manglende finansiering	105 mill. kroner

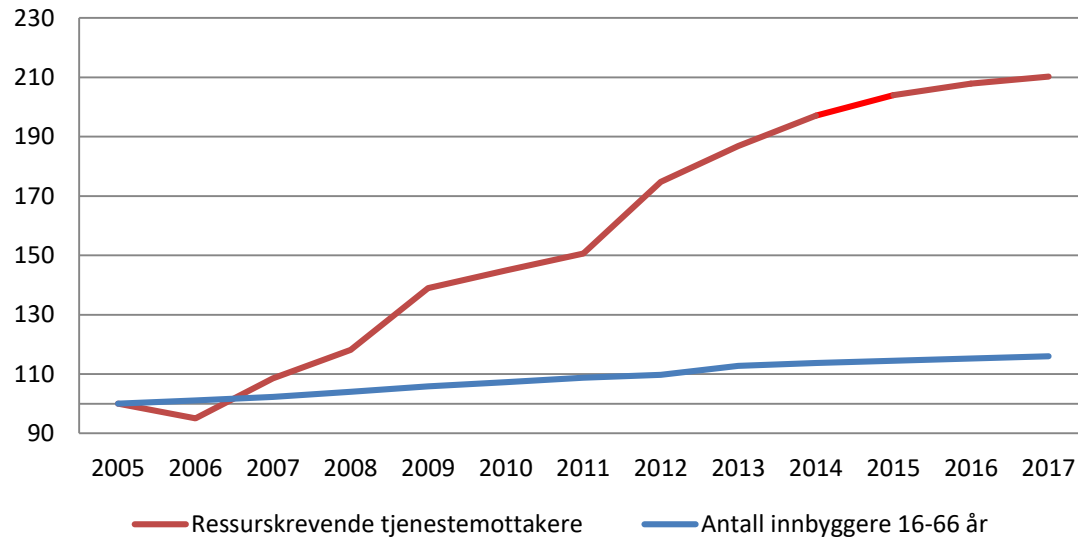
Tilsvarende kroner 33 per innbygger i kommuner som ikke oppfyller norm

Øremerket tilskudd og frie inntekter med bruksanvisning for å finansiere økt lærertetthet og oppfylging av lærernorm 2018 og 2019

300 millioner kroner i kutt til ressurskrevende tjenester

Utviklingen i ressurskrevende tjenester

- Øker innslagspunktet med 50.000 utover lønnsvekst
- kan gi prioriteringsutfordringer i kommunene og kutt i andre tjenester

Men økningen i kommunenes utgifter til omsorgstjenester i 2014 – 2017 har økt med mer enn det dobbelte av effekten av økt innslagspunkt for ressurskrevende tjenester

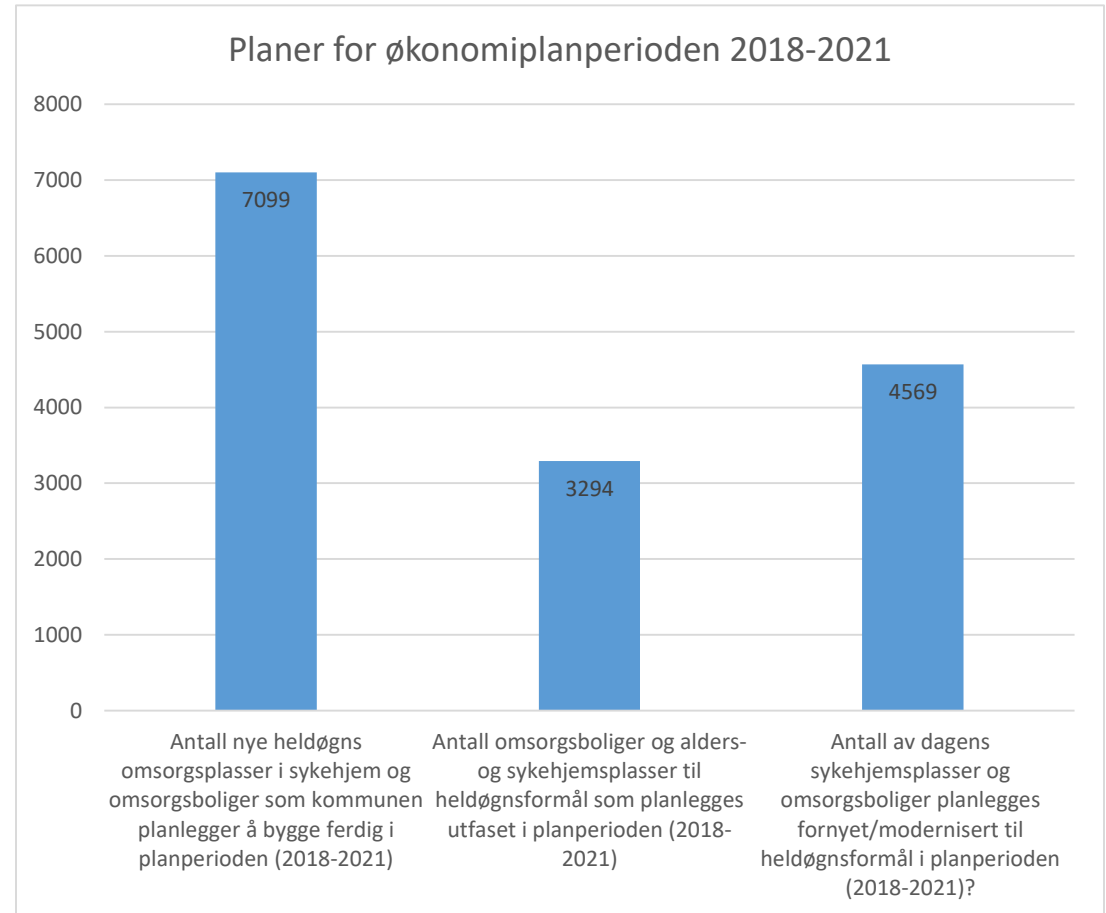
	Timer
Økning i forbruk av timer tjenester 0 – 66 åringer	7 636 953
Økning i timer s.f.a demografi 0 - 66 år	1 555 475
<hr/>	
Økning i brukertimer utover demografi	6 081 478

Tall i mill. kroner	Lav	Høy
Økning i brukertimer 2014 - 2017, timesats 350/450	2 673	3 437
- økning i brukertimer - demografisk utvikling	-544	-700
<hr/>		
Brukertimer utover demografi, timesats 350/450	2 129	2 737

Økning i refusjonsordningen utover demografi og prisvekst	-318	-318
<hr/>		
Økning i netto utgifter utover demografi og prisvekst	1 823	2 432
Hvorav 0,7 mrd. kroner er relatert til økning av innslagspunkt ressurskrevende		

Investeringsstilskuddsordningen deles i to

- Stortingsvedtaket i vår har bedret ordningen.
- Jevnt krav om nettotilvekst på 50% er mer positivt
- KS vil foreslå at rammen økes i takt med kommunens behov allerede nå.

Kritisk til betalingsplikt rus og psykisk helse

Foto: Siv Dolmen

Kommunal betalingsplikt:

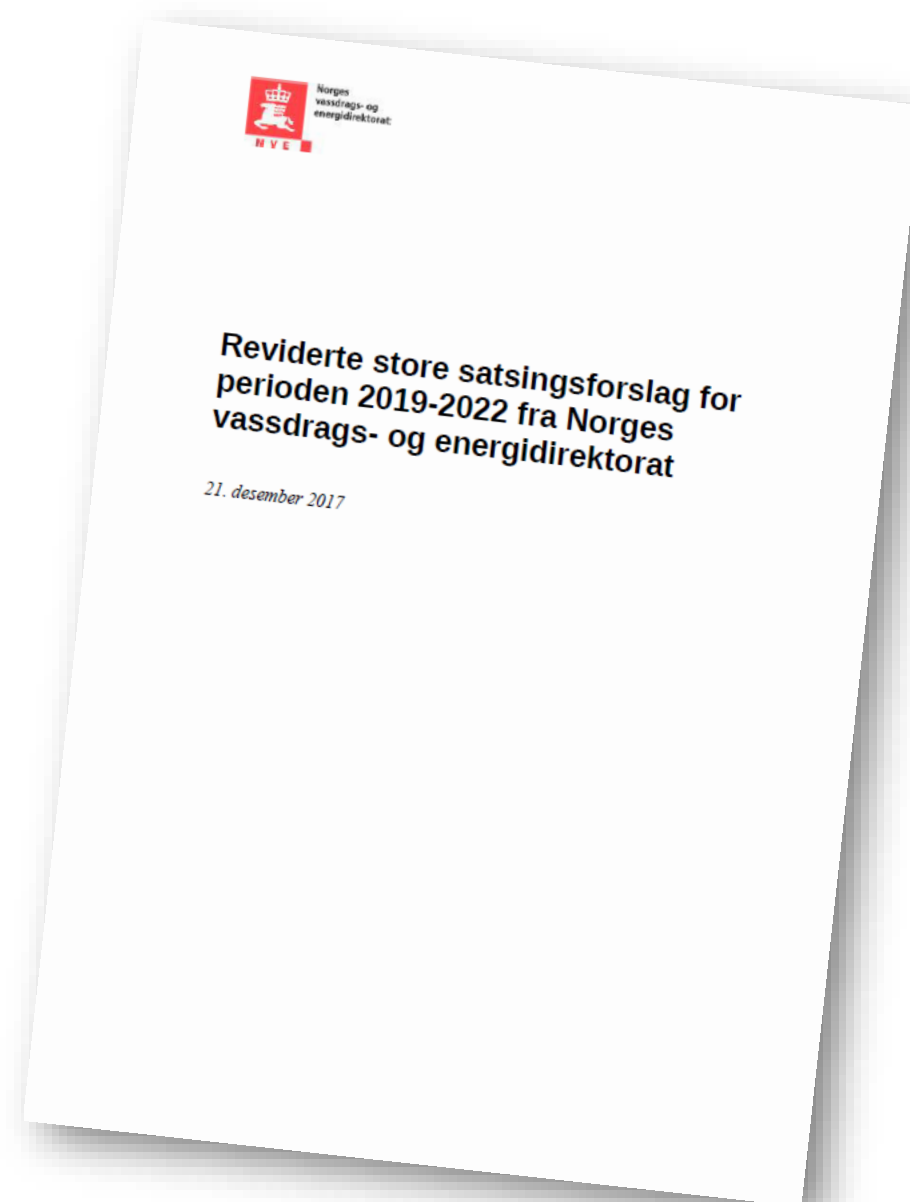
- Usikre konsekvenser av å innføre betalingsplikt for utskrivningsklare innen rus og psykisk helse.

Tilskudd til psykologer:

- Kommunene må dekke halvparten av utgiftene til psykologstillinger.

Ingen økning i flom- og skredsikring

- **Stort behov for økte bevilgninger til forebyggende tiltak. ref. klimaendringer**
- **Behov for 200 millioner kr årlig over ti år**

Digitale tjenester krever digital infrastruktur

- Tilskuddet til utbygging av bredbånd i områder der det ikke er kommersielt grunnlag er redusert med 50 mill fra i fjor, til 99,8 mill kr
- Økt digitaliseringstakt i kommuner og fylkeskommuner tilsier at det er behov for å øke tilskuddet snarere enn å redusere det

Digitalisering og e-helse - kommunenes behov bør prioriteres opp

- Helseplattformen

- Nasjonale utviklingsprosjekter

- KS er fornøyd med at Regjeringen øker antall overføringsflyktninger, slik Hovedstyret anmodet om. Antallet foreslås økt fra 2150 til 3000 i 2019.
- KS merker seg at tilskudd i integreringsarbeidet ikke prisjusteres, mens 100 mill. kroner av innsparingen går tilbake til kvalifiseringstiltak. Dette innebærer økt øremerking.

Omlegging i eiendomsskatt reduserer kommunenes handlingsrom

- **Bolig og fritidseiendom**

- maksimal skattesats reduseres fra 7 til 5 promille fra 2020
- Innføring av en obligatorisk reduksjonsfaktor i eiendomsskattetakstene på 30 prosent
- Obligatorisk bruk av Skatteetatens formuesgrunnlag for verdsettelse fra 2020 (overgangsregel til 2023).

- **Verker og bruk**

- Øking i grunnrenteskatt fra 35,7 % til 37 % gir lavere eiendomsskatt
- 71 mill. kr. kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på produksjonsutstyr og installasjoner. Fordelingen avklares først i RNB 2019

Eiendomsskatt bolig/fritidsbolig – Møre og Romsdal 2019

Kommuner med eiendomsskatt over 5 promille - bolig og fritidsboliger

	Eiendomsskatt sats (promille)	Takseringsår	Bunnfradrag
<u>Har bunnfradrag</u>			
1539 Rauma	6,50	2009	200 000
1566 Surnadal	6,50	2010	150 000
<u>Har ikke bunnfradrag</u>			
1554 Averøy	7,00	2008	
1557 Gjemnes	5,25	2012	

Kommuner med eiendomsskatt over 3,5 - 5 promille - bolig og fritidsboliger

Eget takseringsgrunnlag	Eiendomsskatt sats (promille)	Takseringsår	Bunnfradrag
1525 Stranda	4,00	2013	
1535 Vestnes	4,00	2013	
1502 Molde	3,58	2003	
1505 Kristiansund	4,70	2006	

Skatteetatens formuesgrunnlag	Eiendomsskatt sats (promille)	Takseringsår	Bunnfradrag
1560 Tingvoll	4,75		
1543 Nesset	3,58		
1548 Fræna	4,00		200 000

Kutt i regionale utviklingsmidler – styrket samfunnsutviklerrolle?

- Utviklingsmidlene reduseres med 223 mill. kroner
- Vil påvirke arbeidet med nærings- og samfunnsutvikling

Mange kan oppleve at budsjett og økonomiplanarbeidet blir mer krevende, selv om opplegget i statsbudsjettet for 2019 er på nivå med tidligere år

Ikke lenger
overkompensasjon for
demografi

Kan ikke regne med
skattevekst utover
budsjettanslaget

Statens tilnærming gjør at
barnehagenormene vil
oppleves ikke å være
fullfinansiert

Innstramning i ordningen
for ressurskrevende
tjenester

Mindre handlefrihet for
kommunene i
eiendomsbeskatningen
(spesielt fra 2020)

Hva vil skje med
distriktindeks og
regionalpolitiske tilskudd
framover (2020 budsjettet)

Kutt i fylkeskommunenes
regionale utviklingsmidler

Slår Norges banks rentebane
til må det forventes økte
netto renteutgifter

Gruppeoppgave

1. Befolkningsendringer – hvilke prinsipper legger dere til grunn i egne budsjetter for å ta hensyn til endringene i egen kommune?

2. Enkeltsaker
  - a) Er det noen av enkeltsakene vi har nevnt som er særlig krevende i budsjettet for 2019
  - b) Er det andre saker enn de som er nevnt som er krevende?

Prognosemodellen

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON

VERSJON: 1804 KSalternativskatt treaar

12.10.2018

PROGNOSEMODELL RAMMETILSKUDD KOMMUNER

basert på forslag til statsbudsjett 2019 - PILOT

(med anslag for folketall per. 1.1.2019 basert på SSB MMMM alternativet)

Kommunennummer: (tast inn her)

FRÆNA

Modell forutsetninger

[Forutsetninger!](#)

Samlet rammetilskudd

[Rskudd!](#)

Utgiftsutjevning år 2018

[Ut18!](#)

Grunndata:

[Gdata!](#)

Utgiftsutjevning år 2019

[Ut19!](#)

Nord-Norge/distrikt/vekst

[Distriktogvekst!](#)

Utgiftsutjevning år 2020

[Ut20!](#)

Nasjonal ramme år 2019

[R19!](#)

Inntektsutjevning

[Inntektsutj!](#)

Utgiftsutjevning år 2021

[Ut21!](#)

Nasjonal ramme år 2018

[R18!](#)

Utgiftsutjevning år 2022

[Ut22!](#)

Kriteriedata 2019

[K19!](#)

INGAR

[Ingar!](#)

Befolkningsprognose (landet - SSB MMMM)

[Folke landet!MM](#)

Kriteriedata 2018

[K18!](#)

Befolkningsfremskr. (kommune - SSB MMMM)

[Bef.fremsk.kom](#)

Analyse inkl. innbyggertilsk

[Analyse!](#)

Bakgrunnsberegninger

[Bregn!](#)

MODELLBETINGELSER OG FORUTSETNINGER

KS har utarbeidet ny prognosemodell med utgangspunkt i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019. Gjennom statsbudsjettet blir store deler av den enkelte kommunes frie inntekter for kommende år fastlagt. De faktorene som ikke bestemmes gjennom statsbudsjettet er den enkelte kommunes skatteinntekter og inntektsutjevningen.

Arkfanen 'R19' i prognosemodellen – viser de nasjonale rammene, inkl. hvordan innbyggertilskuddet fremkommer (‘R18 for 2018, ‘R17’ for 2017.....)

Foreløpige rammer 2019 knyttet til beregning av nasjonalt innbyggertilskudd

BEREGNING AV INNBYGGERTILSKUDD 2019 (alle tall er på nasjonalt nivå i 1000 kr):

	1000 kr		
Rammetilskudd 2018	130 801 425		
<i>Saldering statsbudsjett 2018</i>			
- Hevet inntektsgrense gratis kjernetid barnehage	24 800		
- Opptrappingsplan rus	75 000		
- Trekk innbyggertilskudd, økt skatteanslag	-43 000		
- Helsestasjon og skolehelsetjeneste	100 000		
- Frivilligsentraler	5 000		
- Økt skjønnsramme taksering	72 500		
<i>RNB 2018</i>		Kontroll mot tall i tabell 7.19, kap 571,60-poster	Awik
- Hevet inntektsgrense gratis kjernetid barnehage	14 200		
Nytt nivå fra 2018	131 049 925	131 049 925	0

Rskudd arket,

Sakene som er omtalt ovenfor egne linjer i 2018, men inngår i innbyggertilskudd, utgiftsutjevning eller saker med særskilt fordeling i 2019.

«Rskudd» – endringer etter Grønt Hefte 2018

2	FRÆNA	1548							
3	<i>(år 2019-prisnivå i perioden 2019-2022)</i>		PROGNOSE						
4	1000 kr		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
5	Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		221 062	227 276	231 281	241 710	242 668	243 032	243 058
6	Utgiftsutjevningen		26 179	21 339	25 380	28 417	28 465	28 482	28 483
7	Overgangsordning - INGAR		-559	2 536	-697	-521	-	-	-
8	Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)		1 455	1 935	1 868	2 140	2 140	1 726	1 726
23	Budsjettvedtak 2018 Stortinget - endringer ekskl skjønn				955				
24	Budsjettvedtak 2018 Stortinget-skjønn overgangsordning sammenslåing				1 672				
25	RNB 2018 - endringer i rammetilskudd				26				
26	Endringer saldert budsjett 2014 - 2017		1 248	-787					
27	RNB 2012-2017, samt Dok8:135 S (2014-15)		-	556					
28	Sum rammetilsk uten inntektsutj		252 135	261 415	268 390	280 911	276 251	276 218	276 244
29	"Bykjetrekke"								
30	Netto inntektsutjevning		40 618	34 954	38 659	39 102	39 102	39 102	39 102
31	Sum rammetilskudd		292 752	296 368	307 049	320 013	315 353	315 320	315 346
32	Rammetilskudd - endring i %		4,1	1,2	3,6	4,2	-1,5	-0,0	0,0
33	Skatt på formue og inntekt		222 394	238 648	240 460	243 117	243 117	243 117	243 117
34	Skatteinntekter - endring i %		5,0	7,31	0,76	1,10	-	-	-
35	Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)		-	-	-	-	-	-	-
36	Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)		515 146	535 016	547 500	563 100	558 500	558 400	558 500
37			(avrundet totalsum ut fra at skatt kun er et anslag)						
38	Sum - endring i %		4,5	3,9	2,3	2,8	-0,8	-0,0	0,0
39	Ekstra skjønn tildelt av fylkesmannen		2 841	2 980	500	-			
40	<i>(ufordelt skjønn fra Grønt Hefte - fordelt i løpet av året)</i>								

Hvor mye utgjør endringene i 2018 av kommunens innbyggertilskudd og utgiftsutjevning (Husk omregning til 2019 priser)

Kommunennummer

1548

FRÆNA

Delkostnadsnøkkel	Nasjonalt beløp som skal fordeles	Kommunens andel av fordelt beløp	Delkostnadsindeks
Pleie og omsorg		-	1,0649
Grunnskole		-	1,0788
Barnehage	40 092	78	1,0583
Administrasjon		-	1,0119
Sosialtjeneste		-	0,7668
Kommunehelse	77 100	153	1,0779
Barnevern		-	1,0312
Landbruk		-	2,3498
Hovedkostnadsnøkkel		-	1,0476

Arkfanen R19 – Korreksjoner og innlemminger 2019

Nytt nivå fra 2018	131 049 925	131 049 925
--------------------	-------------	-------------

Her settes inn de ulike tiltakene som påvirker rammen for 2019:

	2018-priser	2019-priser
Oppgaveendringer m.m / korreksjoner		
Betalingsplikt for utskrivingsklare pasienter psykiatri og TSB	179 961	185 000
Økt foreldrebetaling i barnehage med 50 kroner fra 1.8.2019	-64 008	-65 800
Gratis kjernetid i barnehage for 2 åringer fra 1.8.2019	44 490	45 736
Innlemming boligsosialt kompetansetuskudd	15 174	15 599
Innlemming øremerket tilskudd boligsosialt arbeid	8 658	8 900
Økt elevtall statlige og private skoler	-100 444	-103 256
Helårseffekter - rammejustering		
Takstoppgjøret for allmennleger 2018	97 276	100 000
Økt foreldrebetaling barnehage med 110 kroner fra 1.1.2018	-21 304	-21 900
Økt inntektsgrense gratis kjernetid fra 1.8.2018	45 841	47 125
Endringer skjønn, utenfor overgangsordningen m.m		
Forsøk statlig finansiering av omsorgstjenestene - tilbakeføring til kommune	-5 492	-5 646
Uttrekk engangsbevilgning skjønnsramme taksering	-72 500	-74 530
Møller skole overføring fra Statped til Trondheim kommune	1 556	1 600

Innlemmes etter delkostnadsnøkler

Ny ramme 2018 nivå	131 179 134	131 179 134	0
--------------------	-------------	-------------	---

Hva utgjør korreksjoner og innlemminger for egen kommune

Kommunennummer

1548

FRÆNA

Delkostnadsnøkkel	Nasjonalt beløp som skal fordeles	Kommunens andel av fordelt beløp	Delkostnadsindeks
Pleie og omsorg		-	1,0649
Grunnskole		-	1,0788
Barnehage	5 361	10	1,0583
Administrasjon		-	1,0119
Sosialtjeneste		-	0,7668
Kommunehelse	285 000	566	1,0779
Barnevern		-	1,0312
Landbruk		-	2,3498
Hovedkostnadsnøkkel		-	1,0476

Arkfanen R19 – Prisjustering og realvekst

Kontroll mot tall i tabell
7.19, kap 571,60-poster

Ny ramme 2018 nivå	131 179 134	131 179 134	0
Anslag lønns- og prisvekst i 2019: (fastsatt av regjeringen i statsbudsjettet)	2,80 % 3 673 016		
Realendring i rammetilskudd 2019	2 120 100		
Sum ny ramme i 2019 nivå	136 972 250	136 972 250	0

Arkfanen R19 – Fordelingen av rammetilskuddet på ulike elementer

Sum ny ramme i 2019 nivå	136 972 250	136 972 250	0
<i>Dekker:</i>			
		Nivå 2018	Endring
Distriktstilskudd Sør-Norge	435 300	430 495	4 805
Vekstilskudd	231 934	312 444	-80 510
Småkommunetillegg	929 487	894 937	34 550
Skjønn	1 237 000	1 432 500	-195 500
Nord-Norge og Namdalstilskudd	1 695 462	1 645 503	49 959
Storbytilskudd	508 768	490 158	18 610
Inndelingstilskudd	203 329	199 622	3 707
Trekk Nannestad og Ullensaker	-19 350	-19 350	-
Forsøk ny oppgavefordeling barnevern	77 359	75 252	2 107
Uttrekk rammetilskudd forsøksordning omsorgstjenester	-1 078 607	-1 043 736	-34 871
Regionsentertilskudd	200 000	200 000	-
Utenfor overgangsordningen	1 281 247	1 139 502	141 744
Rest til innbyggertilskuddet 2019	131 270 321		-55 398
<i>Per 1.7.2018 ved oppdaterting:</i>	<i>5 312 508</i>		
Innbyggertilskudd 2019, kr	24 709,67		

Realvekst med «bruksanvisning» – hva utgjør dette for egen kommune?

Kommunennummer

1548

FRÆNA

Delkostnadsnøkkel	Nasjonalt beløp som skal fordeles	Kommunens andel av fordelt beløp	Delkostnadsindeks
Pleie og omsorg		-	1,0649
Grunnskole	200 000	397	1,0788
Barnehage		-	1,0583
Administrasjon		-	1,0119
Sosialtjeneste	200 000	282	0,7668
Kommunehelse	100 000	198	1,0779
Barnevern		-	1,0312
Landbruk		-	2,3498
Hovedkostnadsnøkkel		-	1,0476

Skatteanslaget i prognosemodellen er en ren teknisk framskriving

Skatteanslag for kommune A =

Gjennomsnittlig skattenivå per innbygger siste 3 år i prosent av landsgjennomsnittet
(2015 – 2017 for 2019)

*

Statsbudsjettets skatteanslag for landet 2019 per innbygger 1.1.2019

*

Anslag innbyggertall 1.1.2019

=

Skatteanslag 2019

Fræna (2019) = 81,247 % * 30 599,32 * 9 779 = kroner 243 116 600

Prognosemodellen som verktøy i budsjetteringen for 2019

To spørsmål dere må ta stilling til:

- Er SSB's MMMM framskrivning et godt anslag for innbyggertall i egen kommune 1.1.2019?
- Er det automatisk genererte skatteanslaget for 2018 og 2019 i prognosemodellen et realistisk anslag?

Beste anslag for innbyggere 1.1.2019

Eksempel Fræna:

Innbyggere 1.1.2018	-	9 775
Innbyggere 1.7.2019	-	9 782
SSB MMMM framskriving 1.1.2019	-	9 779

Skal nå vise hva det betyr om folketallet 1.1.2019 skulle bli 9 800.

Basisversjonen av prognosemodellen

54		per 1.1.2016	per 1.1.2017	per 1.1.2018	per 1.1.2019	per 1.1.2020	per 1.1.2021	per 1.1.2022
55	Folketall per 1.1. i IS-året	9 717	9 741	9 775	9 779	9 779	9 779	9 779
56		Foreløpig anslag SSB MMMM alternativet						
96	Skattedata	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
107	Legg her inn din lokale prognose for kommunen (se prosentendring i linje 116):							
108	Bokført kommuneskatt - 1000 kr	222 394	238 648	240 460	243 117	243 117	243 117	243 117
109	Nominell skattevekst fra året før (realvekst fom 2018/2019)	5,0 %	7,3 %	0,8 %	1,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
110	Prosentvis justering av modellgenerert skatteanslag			0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
116	Skatt i pst av landsgjennomsnittet (uten selskapsskatt)	79,7 %	82,3 %	81,3 %	81,2 %	81,2 %	81,2 %	81,2 %
119	Netto skatteutjevning, 1000 kr	40 618	34 954	38 659	39 102	39 102	39 102	39 102
120	Skatt inkl selskapsk og netto inntekstutj, 1000 kr	263 012	273 602	279 118	282 218	282 218	282 218	282 218

Endret innbyggertall

54		per 1.1.2016	per 1.1.2017	per 1.1.2018	per 1.1.2019	per 1.1.2020	per 1.1.2021	per 1.1.2022
55	Folketall per 1.1. i IS-året	9 717	9 741	9 775	9 800	9 800	9 800	9 800
96	Skattedata	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
107	Legg her inn din lokale prognose for kommunen (se prosentendring i linje 116):							
108	Bokført kommuneskatt - 1000 kr	222 394	238 648	240 460	243 639	243 639	243 639	243 639
109	Nominell skattevekst fra året før (realvekst fom 2018/2019)	5,0 %	7,3 %	0,8 %	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
110	Prosentvis justering av modellgenerert skatteanslag			0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
116	Skatt i pst av landsgjennomsnittet (uten selskapsskatt)	79,7 %	82,3 %	81,3 %	81,2 %	81,2 %	81,2 %	81,2 %
119	Netto skatteutjevning, 1000 kr	40 618	34 954	38 659	39 186	39 186	39 186	39 186
120	Skatt inkl selskapsk og netto inntekstutj, 1000 kr	263 012	273 602	279 118	282 824	282 824	282 824	282 824

Beste anslag for skatt 2018

Eksempel Fræna:

Skatt per innbygger av landssnitt 2015 – 2017	-	81,25 pst
Skatt per innbygger av landssnitt 2017	-	82,30 pst
Skatt per innbygger av landssnitt september 2018	-	83,70 pst

Skal nå vise hva det betyr om vi justerer skatteanslaget i 2018 slik at skatteinntekter per innbygger blir 83 pst av landssnittet.

Med endret innbyggertall

54		per 1.1.2016	per 1.1.2017	per 1.1.2018	per 1.1.2019	per 1.1.2020	per 1.1.2021	per 1.1.2022
55	Folketall per 1.1. i IS-året	9 717	9 741	9 775	9 800	9 800	9 800	9 800
96	Skattedata	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
107	Legg her inn din lokale prognose for kommunen (se prosentendring i linje 116):							
108	Bokført kommuneskatt - 1000 kr	222 394	238 648	240 460	243 639	243 639	243 639	243 639
109	Nominell skattevekst fra året før (realvekst fom 2018/2019)	5,0 %	7,3 %	0,8 %	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
110	Prosentvis justering av modellgenerert skatteanslag			0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
116	Skatt i pst av landsgjennomsnittet (uten selskapsskatt)	79,7 %	82,3 %	81,3 %	81,2 %	81,2 %	81,2 %	81,2 %
119	Netto skatteutjevning, 1000 kr	40 618	34 954	38 659	39 186	39 186	39 186	39 186
120	Skatt inkl selskapsk og netto inntektsutj, 1000 kr	263 012	273 602	279 118	282 824	282 824	282 824	282 824

Med endret innbyggertall og justering av skatteanslag

96	Skattedata	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
107	Legg her inn din lokale prognose for kommunen (se prosentendring i linje 116):							
108	Bokført kommuneskatt - 1000 kr	222 394	238 648	245 509	248 766	248 766	248 766	248 766
109	Nominell skattevekst fra året før (realvekst fom 2018/2019)	5,0 %	7,3 %	2,9 %	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
110	Prosentvis justering av modellgenerert skatteanslag			2,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
116	Skatt i pst av landsgjennomsnittet (uten selskapsskatt)	79,7 %	82,3 %	83,0 %	83,0 %	83,0 %	83,0 %	83,0 %
119	Netto skatteutjevning, 1000 kr	40 618	34 954	33 861	34 314	34 314	34 314	34 314
120	Skatt inkl selskapsk og netto inntektsutj, 1000 kr	263 012	273 602	279 371	283 081	283 081	283 081	283 081

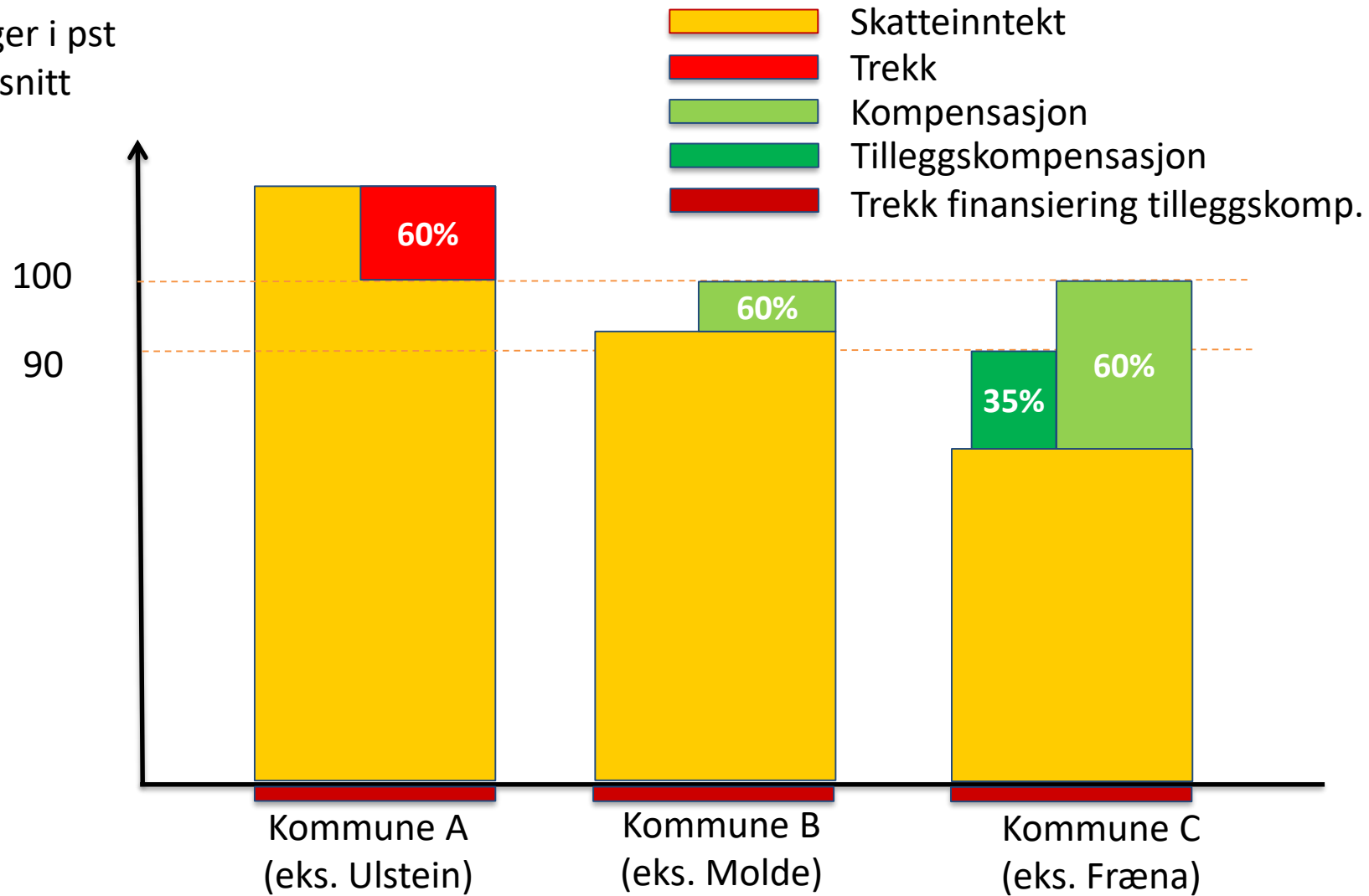
Eksemplet viser at for kommuner som ligger under 90 pst av landssnittet har innbyggertallet 1.1. i budsjettåret størst betydning for skatteanslag etter inntektsutjevning. Eget skattenivå betyr mindre.

NB! For kommuner med skatteinntekter over 90 pst av landssnittet har også eget skatteanslag stor betydning.

Inntektsutjevningen

(skatt på inntekt og formue inkl. naturressursskatt)

Skatt per innbygger i pst
av landsgjennomsnitt

Prognosemodellen i økonomiplanperspektivet

Basisversjonen av prognosemodellen:

- Kriteriedata 2020 – 2022 er identiske med kriteriedata 2019
  - Særskilt problemstilling 2020:
Ny distriktindeksen er fastsatt, men KMD har besluttet at det skal foretas en ekstern og faglig gjennomgang av distriktindeksen. Hvordan vil ny indeks innføres i inntektssystemet 2020?
I prognosemodellen er distriktindeks 2020-2022 satt lik distriktindeks 2019
- Skjønnskudd er satt lik 0
- INGAR er satt lik 0
- Realvekst i frie inntekter satt lik 0

Skal nå se på et eksempel på hvordan prognosemodellen kan benyttes for å gi forbedrede anslag for økonomiplanperioden.

Prognosemodellen som verktøy - følgende bør alle kommuner som minimum innarbeide (i tillegg til det vi gikk gjennom for 2018/2019)

- Anslag for skjønnskudd i økonomiplanperioden
- Anslag for INGAR– bør tas helt til slutt når alle øvrige endringer er innarbeidet
- Anslag for innbyggere 1.1 for kommunen og landet i hele økonomiplanperioden, for å få fram sannsynlig utvikling i:
  - Skatt og inntektsutjevning
  - Regionalpolitiske tilskudd, veksttilskudd mv.

Anslag for innbyggere 1.1 for kommunen og landet, Gdata linje (Har beholdt basismodellen for 2018 og 2019)

Rauma kommune

54		per 1.1.2016	per 1.1.2017	per 1.1.2018	per 1.1.2019	per 1.1.2020	per 1.1.2021	per 1.1.2022
55	Folketall per 1.1. i IS-året	7 492	7 503	7 507	7 465	7 445	7 423	7 410
56		Foreløpig anslag SSB MMMM alternativet						
57	Vekst fra året før	0,6 %	0,1 %	0,1 %	-0,6 %	-0,3 %	-0,3 %	-0,2 %

Må gjøre tilsvarende for landet:

91		per 1.1.2016	per 1.1.2017	per 1.1.2018	per 1.1.2019	per 1.1.2020	per 1.1.2021	per 1.1.2022
92	Folketall per 1.1. i IS-året	5 213 985	5 258 317	5 295 619	5 331 817	5 367 651	5 403 439	5 439 691
93		Foreløpig anslag SSB MMMM alternativet						
94	Vekst fra året før	0,9 %	0,9 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %

Skatt etter inntektsutjevning går ned, rammetilskuddet tilnærmet uendret

Basismodellen

4	1000 kr	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
28	Sum rammetilsk uten inntektsutj	211 567	213 018	219 821	224 947	223 301	223 187	223 208
29	"Bykлетrekke"							
30	Netto inntektsutjevning	19 968	18 412	16 955	17 066	17 066	17 066	17 066
31	Sum rammetilskudd	231 536	231 430	236 776	242 013	240 367	240 253	240 274
32	Rammetilskudd - endring i %	5,5	-0,0	2,3	2,2	-0,7	-0,0	0,0
33	Skatt på formue og inntekt	183 416	192 778	198 073	199 044	199 044	199 044	199 044
34	Skatteinntekter - endring i %	3,1	5,10	2,75	0,49	-	-	-
35	Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-	-
36	Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	414 952	424 208	434 800	441 100	439 400	439 300	439 300

Prognosemodell med framskrevet innbyggertall 1.1:

4	1000 kr	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
28	Sum rammetilsk uten inntektsutj	211 567	213 018	219 821	224 947	223 301	223 173	223 179
29	"Bykлетrekke"							
30	Netto inntektsutjevning	19 968	18 412	16 955	17 066	16 906	16 745	16 604
31	Sum rammetilskudd	231 536	231 430	236 776	242 013	240 207	239 918	239 783
32	Rammetilskudd - endring i %	5,5	-0,0	2,3	2,2	-0,7	-0,1	-0,1
33	Skatt på formue og inntekt	183 416	192 778	198 073	199 044	197 186	195 301	193 660
34	Skatteinntekter - endring i %	3,1	5,10	2,75	0,49	-0,93	-0,96	-0,84
35	Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-	-
36	Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	414 952	424 208	434 800	441 100	437 400	435 200	433 400

Anslagene framover blir sannsynligvis enda bedre om vi innarbeider befolkningsframskrivinger per 1.7

	IS 2016 med folketall per 1.7.2015	IS 2017 med folketall per 1.7.2016	IS 2018 med folketall per 1.7.2017	IS 2019 med folketall per 1.7.2018	IS 2020 med folketall per 1.7.2019	IS 2021 med folketall per 1.7.2020	IS 2022 med folketall per 1.7.2021
23 Kriteriedata							
24 Innbyggere ialt	7 469	7 505	7 515	7 486	7 455	7 434	7 417
25 Innbyggere 0-1 år (fra 2013), tidligere 0-2 år	138	134	160	168	150	137	136
26 Innbyggere 2-5 år (fra 2013), tidligere 3-5 år	372	371	332	316	310	308	302
27 Innbyggere 6-15 år	865	880	905	908	909	902	890
28 Innbyggere 16-22 år	647	630	613	599	592	597	604
29 Innbyggere 23-66 år	4 069	4 066	4 056	4 020	3 978	3 929	3 891
30 Innbyggere 0-17 år							
31 Innbyggere 18-49 år							
32 Innbyggere 50-66 år							
33 Innbyggere 67-79 år	867	921	963	1 013	1 061	1 102	1 130
34 Innbyggere 80-89 år	398	386	370	358	352	351	353
35 Innbyggere 90 år og over	113	117	116	104	105	110	112

Øvrige kriterier utvikler seg i takt med befolkningsutviklingen

Når kommunens tall er basert på framskrivninger, må tilsvarende gjøres for landet

	<i>IS 2016 med folketall per 1.7.2015</i>	<i>IS 2017 med folketall per 1.7.2016</i>	<i>IS 2018 med folketall per 1.7.2017</i>	<i>IS 2019 med folketall per 1.7.2018</i>	<i>IS 2020 med folketall per 1.7.2019</i>	<i>IS 2021 med folketall per 1.7.2020</i>	<i>IS 2022 med folketall per 1.7.2021</i>
60 Kriteriedata							
61 Innbyggere ialt	5 189 520	5 235 629	5 277 818	5 312 508	5 348 524	5 384 336	5 420 357
62 Innbyggere 0-1 år (fra 2013), tidligere 0-2 år	119 434	119 509	118 267	114 436	112 958	113 566	114 871
63 Innbyggere 2-5 år (fra 2013), tidligere 3-5 år	252 867	249 420	246 598	245 126	242 839	239 925	237 143
64 Innbyggere 6-15 år	624 443	629 357	634 798	639 819	642 213	642 567	642 407
65 Innbyggere 16-22 år	463 560	464 714	465 492	461 318	458 070	455 792	454 799
66 Innbyggere 23-66 år	2 994 310	3 015 909	3 035 065	3 054 570	3 074 798	3 093 085	3 109 620
67 Innbyggere 0-17 år							
68 Innbyggere 18-49 år							
69 Innbyggere 50-66 år							
70 Innbyggere 67-79 år	514 829	535 842	555 836	572 790	589 270	606 075	623 290
71 Innbyggere 80-89 år	176 493	176 414	177 201	179 646	183 289	187 815	192 100
72 Innbyggere 90 år og over	43 584	44 464	44 561	44 803	45 087	45 511	46 127

Øvrige kriterier utvikler seg i takt med befolkningsutviklingen i landet

Med befolkningsframskrivinger bør det også vurderes lagt inn realvekst (demografikompensasjon)

Beregn arket

42	Utgiftsbehov	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
43	Beregnet utgiftsbehov pr innb. Nytt år (kr)	48 097	49 738	50 167	52 287	52 037	51 728	51 386
54	Innbyggertilskudd mm.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
55	Innbyggertilskudd per innbygger	22 668	23 313	23 726	24 710	24 641	24 513	24 353

Gdata arket

8	År	2020	2021	2022
9	Anslag endr skatter landet (2019-priser)	850 000	850 000	850 000
10	Anslag endr rammetilskudd landet (2019-priser)	550 000	550 000	550 000
11	Anslag sum frie inntekter	1 400 000	1 400 000	1 400 000

Beregn arket – etter innlegging realvekst (demografikompensasjon)

42	Utgiftsbehov	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
43	Beregnet utgiftsbehov pr innb. Nytt år (kr)	48 097	49 738	50 167	52 287	52 260	52 170	52 044
54	Innbyggertilskudd mm.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
55	Innbyggertilskudd per innbygger	22 668	23 313	23 726	24 710	24 743	24 718	24 657

Skjønn og INGAR bør det også legges inn anslag for

Gdata arket

126	Skjønn (1000 kr)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
127	Ordinært skjønn - legges inn	30	30	330	130	130	130	130	
144	Finansieringsbidrag INGAR for årene (PÅVIRKER ARE	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
145	Kroner per innbygger påvirket anslaget i underarket INGAR:	-57,29	-100,88	-71,47	-53,23	-53,00	-53,00	-53,00	
146	Nivå som kan settes inn - bygger kun på anslag basert på de som netto får fra ordningen i 2017 (nedtrappet fremover)								
147	ANSLAG INGAR FREMOVER - PÅVIRKER DIREKTE TALLENE I ARKET R:	Kommunens eget anslag							
148	Tallnivå i 1000 kr					0	0	0	

INGAR arket

2	Ny overgangsordning - INGAR					
3	(tall i 1000 kr)	2018	2019	Anslag 2020	Anslag 2021	Anslag 2022
4	Anslag for INGAR i perioden (1000 kr)	-537	2 282	539	-394	-393

Anslag INGAR – bruker anslagene fra INGAR arket og legger inn i Gdata

144	Finansieringsbidrag INGAR for årene (PÅVIRKER ARE	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
145	Kroner per innbygger påvirket anslaget i underarket INGAR:	-57,29	-100,88	-71,47	-53,23	-53,00	-53,00	-53,00	
146	Nivå som kan settes inn - bygger kun på anslag basert på de som netto får fra ordningen i 2017 (nedtrappet fremover)								
147	ANSLAG INGAR FREMOVER - PÅVIRKER DIREKTE TALLENE I ARKET R:	Kommunens eget anslag							
148	Tallnivå i 1000 kr					539	-394	-393	

Skatt etter inntektsutjevning går ned, rammetilskuddet tilnærmet uendret

Prognosemodell med framskrevet innbyggertall 1.1:

4	1000 kr	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
28	Sum rammetilsk uten inntektsutj	211 567	213 018	219 821	224 947	223 301	223 173	223 179
29	"Bykлетrekket"							
30	Netto inntektsutjevning	19 968	18 412	16 955	17 066	16 906	16 745	16 604
31	Sum rammetilskudd	231 536	231 430	236 776	242 013	240 207	239 918	239 783
32	Rammetilskudd - endring i %	5,5	-0,0	2,3	2,2	-0,7	-0,1	-0,1
33	Skatt på formue og inntekt	183 416	192 778	198 073	199 044	197 186	195 301	193 660
34	Skatteinntekter - endring i %	3,1	5,10	2,75	0,49	-0,93	-0,96	-0,84
35	Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-	-
36	Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	414 952	424 208	434 800	441 100	437 400	435 200	433 400

Prognosemodell med framskrevet innbyggertall 1.7, realvekst, skjønn og INGAR:

4	1000 kr	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
28	Sum rammetilsk uten inntektsutj	211 567	213 018	219 821	224 947	223 062	222 475	221 525
29	"Bykлетrekket"							
30	Netto inntektsutjevning	19 968	18 412	16 955	17 066	16 994	16 919	16 863
31	Sum rammetilskudd	231 536	231 430	236 776	242 013	240 056	239 394	238 388
32	Rammetilskudd - endring i %	5,5	-0,0	2,3	2,2	-0,8	-0,3	-0,4
33	Skatt på formue og inntekt	183 416	192 778	198 073	199 044	198 213	197 336	196 686
34	Skatteinntekter - endring i %	3,1	5,10	2,75	0,49	-0,42	-0,44	-0,33
35	Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-	-
36	Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	414 952	424 208	434 800	441 100	438 300	436 700	435 100

Skatt etter inntektsutjevning går ned, rammetilskuddet tilnærmet uendret

Basismodellen

4	1000 kr	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
28	Sum rammetilsk uten inntektsutj	211 567	213 018	219 821	224 947	223 301	223 187	223 208
29	"Bykлетrekket"							
30	Netto inntektsutjevning	19 968	18 412	16 955	17 066	17 066	17 066	17 066
31	Sum rammetilskudd	231 536	231 430	236 776	242 013	240 367	240 253	240 274
32	Rammetilskudd - endring i %	5,5	-0,0	2,3	2,2	-0,7	-0,0	0,0
33	Skatt på formue og inntekt	183 416	192 778	198 073	199 044	199 044	199 044	199 044
34	Skatteinntekter - endring i %	3,1	5,10	2,75	0,49	-	-	-
35	Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-	-
36	Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	414 952	424 208	434 800	441 100	439 400	439 300	439 300

Prognosemodell med framskrevne tall:

4	1000 kr	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
28	Sum rammetilsk uten inntektsutj	211 567	213 018	219 821	224 947	223 062	222 475	221 525
29	"Bykлетrekket"							
30	Netto inntektsutjevning	19 968	18 412	16 955	17 066	16 994	16 919	16 863
31	Sum rammetilskudd	231 536	231 430	236 776	242 013	240 056	239 394	238 388
32	Rammetilskudd - endring i %	5,5	-0,0	2,3	2,2	-0,8	-0,3	-0,4
33	Skatt på formue og inntekt	183 416	192 778	198 073	199 044	198 213	197 336	196 686
34	Skatteinntekter - endring i %	3,1	5,10	2,75	0,49	-0,42	-0,44	-0,33
35	Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-	-
36	Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	414 952	424 208	434 800	441 100	438 300	436 700	435 100

Befolkningsnedgang (svakere befolkningsvekst) enn landet gir svakere vekst i de frie inntektene ned, utgiftutjevningen ser ut til å dempe dette noe for Rauma

	Kostnadsnøkkel	Utgiftsutjevning per innb.	Utgiftsutjevning i 1000 kroner
2019	1,07896	4 129	30 906
2020	1,08036	4 199	31 307
2021	1,08455	4 411	32 792
2022	1,08481	4 414	32 735

Ekstra

Yrkesfagene

- **Et styrket løft for yrkesfagene** – nye 30 mill.
  - satsing på faget **yrkesfaglig fordypning** - 13 mill.
  - etterutdanning av lærere (yrkesfag) -12 mill.
  - forskning som skal bidra til økt kvalitet i fag- og yrkesopplæringa. 5 mill.
- **Fleksibel veier til fagbrev** – 36,3 mill.
  - Utvide forsøk med modulbasert opplæringsløp
    - Helse- og omsorgsfag
    - Flere byggfag
- **Men hvor ble det av satsingen på fagskolen?**

Nye midler til utslippsfri transport – en god start

- 344 mill. kroner mer til Enova
- Innfasing av null- og lavutslippsteknologi i sjø- og landbasert transport

Folkehelseprogrammet: økning gir mulighet for å inkludere alle fylker

PROGRAM FOR
FOLKEHELSEARBEID I
KOMMUNENE 2017-2027

En satsing for å fremme barn og unges
psykiske helse og livskvalitet

 Helse- og omsorgsdepartementet

 folkehelseinstituttet

 HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

 KS

Inkluderingsdugnaden gir mulighet for flere med svak tilknytning til arbeidslivet

Flere tiltak for å lette inngangen til arbeidslivet:

- Enklere ordning med lønnstilskudd
- Markedskontakter hos NAV
- Noe uklart hvor godt tiltakene treffer arbeidsgivere og kompetansebehovet i kommunal sektor

Gjennomslag for forsøk med kommunalt ansvar for arbeidsavklaringspenger

